Vinkki osaamisen jakamiseen työyhteisössä

Ohessa esimerkkinä Tampereen normaalikoulun osaamisen jakamisen iltapäivässä pidetty 45 minuutin työpaja lukion opettajille *teemalla koko koulu ohjaa*. Lukuvuoden aikana on painotettu erilaisten oppijoiden huomioimista luokkahuoneessa ja oppimistilanteissa.

Ennen työpajaa oli opettajille jaettu Suunta-hankkeessa syntynyt listaus otsikolla *Pedagogisia ratkaisuja luokkatyön tueksi* (löytyy kuvana diojen joukosta). Työpajaa pitivät opinto-ohjaaja ja erityisopettaja.

- Osallistumassa yhdeksän opettajaa, jotka jaettiin kolmen hengen ryhmiin.
- Tulostettuna opiskelija esimerkit A, B ja C.
- Isoa muistiinpanopaperia ja tussit

Alustuksena (5 min) aiheeseen keskusteltiin menneistä ja käynnissä olevista teemaan liittyvistä hankkeista. Pohdittiin tulevaa erityisopetuksen koulutuksen alkamista yliopistolla sekä painotettiin, että työpajassa on tarkoitus miettiä käytännön keinoja niissä reunaehdoissa, jotka meille lukioarjessa ovat mahdollisia. Ideana on konkreettisten esimerkkien kautta tehdä näkyväksi arjen valintoja ja sitä kautta jakaa talossa olevaa osaamista toisille työpajaan osallistuville.

Hyvät käytännöt esiin! (8 min x 3)

Tilaisuuteen oli valmisteltu kolmen erilaisen opiskelijan profiilit. Osallistuvista opettajista muodostettiin kolme kolmen hengen ryhmää, jotka kiersivät pysäkkityöskentelynä kaikki esimerkkiopiskelijat. Aikaa kullakin pysäkillä oli noin kahdeksan minuuttia. Ensin tutustuttiin opiskelijaan, minkä jälkeen he vapaasti keskustelivat eriliasta toimintaratkaisuista ja tukimuodoista, joilla he auttavat/auttaisivat opiskelijaa oppimaan paremmin. Yksi ryhmän jäsenistä toimi kirjurina ja kirjasi keskustelun pääpointteja pisteen suurelle muistiinpanopaperille. Seuraava ryhmä jatkoi siitä, mihin edelliset olivat päässeet, paperi ei vaihdettu ryhmän vaihtuessa.

Loppukeskustelu (10 min)

Kun ryhmät ovat saaneet kierroksen loppuun, jää se paikoilleen viimeisen opiskelijan kohdalle. Loppukeskustelun aluksi kukin opettajaryhmä tekee omat nostot yhteisestä muistiinpanopaperista. Mitä loistavaa jokin toinen ryhmä on sinne kirjannut, millaisia ajatuksia ryhmällä syntyi itsellä kyseisen opiskelijan kohdalla.

Tällä kertaa työpajan lopuksi pohdimme vielä, millaisia toiveita opettajilla on teeman käsittelystä loppu lukuvuoden aikana. Nyt esille nousi esimerkiksi toive käydä samanlaisia opiskelijaprofiileja läpi oman aineryhmän kollegojen kanssa.

Koko koulu ohjaa
keskustelua tuesta case-tapausten pohjalta lukiossa.

Tiina Juutilainen
Suvi Niemeläinen

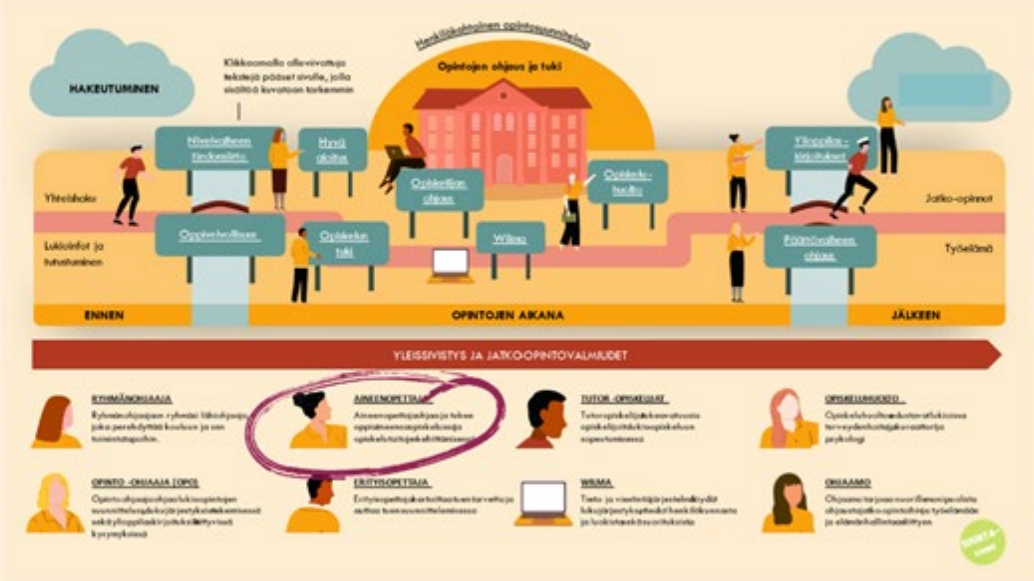

(linkki parempaan kuvaan oppaan sivulta 58. https://aoe.fi/#/materiaali/3041)

PEDAGOGISIA RATKAISUJA LUOKKATYÖN TUEKSI

LUO OHJAAVA JA KANNUSTAVA ILMAPIIRI

- Esittele oppimateriaali opintojakson alkaessa.
- Ohjaa käyttämään oppiaineeseen sopivia työtapoja.
- Avaa uudet käsitteet.
- Kerro laajat tehtävänannot sekä suullisesti että kirjallisesti.
- Pilko isot tehtävät pienemmiksi.
- Ohjaa opiskelijaa palastelemaan laaja kokonaisuus sopiviin osiin ja etenemään tehtävissä vaihe kerrallaan.
- Varmista, että luokassa on hiljaista, kun opiskelijat keskittyvät tekemään tehtäviä.

SUUNNITTELE ETUKÄTEEN JA JOUSTA

- Suunnittele etukäteen toimivat parit ja ryhmät opintojakson tehtäviä varten.
- Salli opiskelijoiden pitää juomaa tai pientä napostelutavaa oppitunnilla mukana.
- Anna lupa näperrellä, piirrellä tai neuloa opetusta kuunnellessa.
- Rohkaise pitämään esitelmät ryhmässä tai yksin, mutta tarjoa tarvittaessa vaihtoehtoista suoritustapaa.
- Anna lupa jaloitella ja tarvittaessa poistua luokasta hetkeksi.

AUTA ENNAKOIMAAN

- Anna opiskelijoille kurssisuunnitelma, jossa kerrot aikataulut, kurssityöt, palautuspäivät sekä arvioinnin pääperiaatteet.
- Pyri pitämään oppituntien rakenne selkeänä ja toistuvana.
- Tiedota muutoksista etukäteen sekä suullisesti että kirjallisesti.
- Palauta tunnin keskeinen teema opiskelijoiden mieliin oppitunnin päättyessä sekä seuraavan opetuskerran alussa.
- Pidä pääsääntöisesti kiinni sovituista palautusaikatauluista

HUOMIOI OPISKELIJA, JOLLA ON TUEN TARPEITA

- Huomioi istumapaikkatoiveet.
- Ohjaa siirtymissä ja tutustuta opiskelutiloihin.
- Ohjaa tehtävissä henkilökohtaisesti alkuun.
- Anna mahdollisuus korvata pari - ja ryhmätehtävät tai esitelmät itsenäisellä työllä.
- Salli vastamelukuulokkeet, korvatulpat tai aurinkolasit aistiyliherkällä opiskelijalla.
- Tarjoa mahdollisuutta käyttää paperikirjoja.
- Anna tukiopetusta tarvittaessa.
- Huomioi kokeissa erityistarpeet: lisäaika, mahdollisimman rauhallinen työskentelytila ja/tai mahdollisuus liikkumistaukoon.

ETSI TIETOA TUEN TARPEESTA

- Sovituista erityisjärjestelyistä löydät tietoa Wilman tukilomakkeelta.
- Kysy epäselvissä tilanteissa opiskelijalta, mitä opiskelun tuesta/erityisjärjestelyistä on sovittu erityisopettajan kanssa.
- Viestittele/keskustele tarvittaessa ryhmänohjaajan ja erityisopettajan kanssa opiskelijan tilanteesta.
- Erityisopettaja kutsuu tarvittaessa opiskelijan luokseen ja selvittää tuen tarvetta tarkemmin.

Opiskelijan oppimisen vaikeudet syntyvät hahmottamisen vaikeudesta ja tarkkaavuuden ylläpidon ongelmista sekä prosessointihitaudesta.
Sähköiset materiaalit vaikeuttavat kokonaisuuksien hahmottamista.
Aistiyliherkkyys kuormittaa opiskelua ja keskittymistä luokkatilanteissa.

Opiskelija A

Opiskelija B

Opiskelija on pärjännyt yläkoulussa kivasti. Opiskelu on ollut mielekästä. Läksyt ovat vieneet aikaa, mutta eivät ole olleet mahdottomia. Kouluun hän on aina suhtautunut vakavasti. Hän stressaantuu helposti ja jännittää kokeita. Kokeeseen valmistautuminen alkoi jo yläkoulussa monta päivää aikaisemmin. Kotona on annettu paljon tukea ja valmennettu kokeisiin.

Nyt lukiossa työmäärä tuntuu suurelta ja tahti nopealta. Opiskelija kuvailee itse olevansa uupunut.
Kirjallisiin tehtäviin ryhtyminen ja loppuun saattaminen sekä ajallaan palauttaminen on vaikeaa, ajoittain jopa mahdotonta.

Opiskelija C
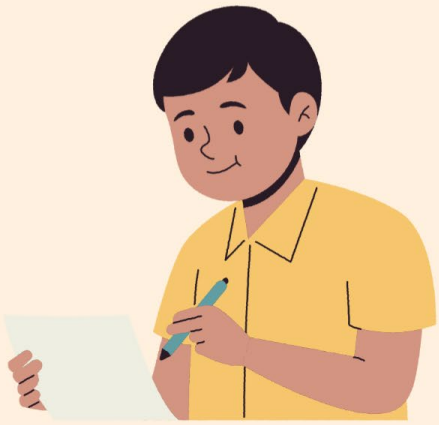
Opiskelija on tullut Suomeen kymmenvuotiaana ja käynyt siitä lähtien koulua suomen kielellä. Hän pitää opinnoissa pärjäämistä, hyviä arvosanoja ja jatko-opintoja tärkeänä.
Eri tieteenalojen käsitteiden oppimisessa on edelleen vaikeuksia, ja tuntitilanteissa on epävarmaa, ymmärtääkö opiskelija kaiken kuulemansa ja lukemansa.
Kotona puhutaan arabiaa, ja opiskelija lukee S2-oppimäärää.